

We zeggen het maar even voor de zekerheid: printen is alleen toegestaan voor persoonlijk gebruik. Het is niet supersympathiek om dit artikel te verspreiden -- sterker nog: het is verboden. Gelukkig is het heel eenvoudig om anderen een Blendle-linkje te sturen.

19-04-2015

Voorbarige vreugde over nieuwe maatregelen voor ZZP'ers

Pierre Spaninks

Onze zondagse selectie van wat in het nieuws is geweest (of had moeten zijn) dat zzp'ers raakt.

Deze week besloot het kabinet om het Wetsvoorstel Beschikking Geen Loonheffingen niet door te zetten en om de pensioenopbouw van zzp'ers buiten beschouwing te laten bij de vermogenstoets voor de bijstand. Dat klinkt positief maar of het dat ook echt is moet later blijken, als de plannen verder zijn uitgewerkt.

Staatssecretaris Wiebes van Financiën en de samenwerkende belangenorganisatie van zzp'ers hebben overeenstemming bereikt in de slepende discussie over de beoogde opvolger van de Verklaring Arbeidsrelatie. Het mag niet zo heten, maar de Beschikking Geen Loonheffingen en de bijbehorende 'webmodule' waar Wiebes zo lang aan heeft vastgehouden gaan van tafel. Dat meldde zaterdag Het Financieele Dagblad.

In plaats daarvan komt er een gerichte benadering van sectoren waar het risico op schijnzelfstandigheid groot wordt geacht. Voor andere sectoren worden er 'modelovereenkomsten' opgesteld waaruit klip en klaar blijkt dat de arbeidsrelatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer geen verkapt dienstverband oplevert.

Ervaringen in de zorg

Komende week zou er een brief naar de Tweede Kamer gaan met nadere informatie over het akkoord. Voor de praktijk hangt veel af van de nadere invulling. In de thuiszorg, waar de fiscus vorig jaar veel zzp'ers ten onrechte

als 'schijnzelfstandigen' aanmerkte, circuleren nu ook modelovereenkomsten. Over de waarde daarvan lopen de meningen sterk uiteen.

Zorgdeskundige [Lex Tabak](#) meent dat de overeenkomsten er vooral toe dienen om de opdrachtgever uit de wind te houden. De betrokken zzp'ers zouden er zelf weinig aan hebben. Belangenbehartiger [Henk Wesselo](#) van FNV Zelfstandigen vindt de overeenkomsten juist een veelbelovende aanpak die ook in andere sectoren een kans verdient.

Opstelling van de fiscus

Hoe een en ander in de praktijk uitpakt, zal vooral afhangen van de opstelling van de fiscus. Om te beginnen al bij het aanwijzen van de sectoren waar het risico op schijnzelfstandigheid groot zou zijn en waar dus een gerichte aanpak voor zou moeten komen. Doordat de Belastingdienst de bestaande regelgeving nooit systematisch heeft gehandhaafd, zijn er geen betrouwbare cijfers over waar en in welke mate verkapte dienstverbanden nu precies voorkomen.

Vervolgens moet de fiscus een beetje willen meedenken met de sectoren waar gewerkt zou mogen worden met modelovereenkomsten. Wat dat betreft geven de recente ervaringen in het hoger beroepsonderwijs weinig hoop. De hogescholen willen graag zelfstandige ondernemers kunnen inzetten als gastdocent, maar hun overleg daarover met de fiscus liep stuk op de onwrikbare opstelling van de belastingambtenaren dat iedereen die voor de klas staat een arbeidscontract moet hebben.

Het idee dat zzp'ers vaste banen bedreigen

Het grote probleem hier is natuurlijk dat het kabinet en de Belastingdienst de discussie nog steeds voeren vanuit het idee dat zzp'ers vaste banen bedreigen. Daarbij is 'schijnzelfstandigheid' een groot gevaar dat ten koste van alles moet worden bestreden.

Meer perspectief zou het bieden om nu eens echt op zoek te gaan naar manieren om het ondernemerschap van zzp'ers te stimuleren en om opdrachtgevers en opdrachtnemers de ruimte te geven er samen uit te komen. Maar binnen de huidige politieke verhoudingen is dat een illusie. De vreugde over het akkoord tussen Financiën en de zzp-bonden zou dus wel eens van korte duur kunnen zijn.

Pensioenbescherming

De mogelijke doorbraak in het VAR-dossier was niet deze week niet het enige nieuws dat wel eens op een teleurstelling zou kunnen uitdraaien voor zzp'ers. Dat geldt namelijk ook voor wat werd aangekondigd als de [pensioenregeling voor zzp'ers in de bijstand](#).

Vrijdag stemde het kabinet in met een wetsvoorstel van staatssecretaris Klijnsma (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) om het pensioen dat zzp'ers hebben opgebouwd voortaan buiten beschouwing te laten bij de vermogenstoets voor de bijstand.

Mensen die een beroep doen op de bijstand, moeten zoals bekend eerst hun vermogen 'opeten' voordat zij een uitkering krijgen. Daarbij wordt een uitzondering gemaakt voor het pensioen dat werknemers hebben opgebouwd bij een pensioenfonds. Zelfstandigen, die zelf moeten sparen voor hun oude dag, hebben dat voordeel niet.

Staatssecretaris Klijnsma wil graag dat ook zzp'ers een pensioen opbouwen. In dat beleid past het niet om hen dat weer af te nemen als zij onverhoopt in de bijstand belanden. De bedoeling van het wetsvoorstel waar zij nu groen licht voor heeft gekregen is om ook hún pensioenopbouw te beschermen. Vooruitlopend daarop heeft zij gemeenten eind vorig jaar verzocht om daar alvast rekening mee te houden.

Bescherming tot 250.000 euro

Voor de details van de regeling die Klijnsma wil treffen moeten we wachten totdat de Raad van State over het wetsvoorstel heeft geadviseerd en het kabinet ermee naar de Tweede Kamer gaat. Eerder wordt het niet publiek gemaakt. Naar verwachting zal dat in de loop van de maand mei alsnog gebeuren.

Het enige wat we tot nu toe zeker weten, is dat de bescherming gaat gelden tot een pensioenvermogen van maximaal 250.000 euro. Dat lijkt heel wat, maar als je daar vanaf je 67e nog 20 jaar van moet leven houd je niet meer over dan 70 procent van het minimumloon.

Die bovengrens is vooral nodig omdat de overheid anders te veel geld misloopt. Naar schatting kosten de maatregelen in hun huidige vorm 41 miljoen euro per jaar. Dat bedrag is er al voor gereserveerd op de begroting.

Jaarlijks ruim 1% zzp'ers in de bijstand

Te verwachten valt dat de uiteindelijke tekst van de wet nog wel meer beperkingen zal opleggen aan de bescherming van de pensioenopbouw van

zzp'ers.

Uit een [brief](#) die staatssecretaris Klijnsma eind vorig jaar over dit onderwerp aan de Tweede Kamer stuurde, weten we bijvoorbeeld dat zij wil voorkomen dat zzp'ers de pensioenbescherming kunnen gebruiken om geld te onttrekken aan een dreigend faillissement.

Ook zouden zzp'ers volgens Klijnsma geen voordelen mogen krijgen die werknemers niet hebben, en zou de regeling geen taakverzwaring mogen betekenen voor de gemeentes die hem moeten gaan uitvoeren.

Overigens is het aantal zelfstandigen dat een beroep doet op de bijstand buitengewoon overzichtelijk. Jaarlijks ontvangen ongeveer 3000 zzp'ers een uitkering op basis van het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen. Daar bovenop komen de gemiddeld 7000 zzp'ers per jaar die failliet gaan en in de reguliere bijstand terechtkomen. Samen is dat iets meer dan 1 procent van alle zelfstandigen zonder personeel.

Pierre Spaninks schrijft (bijna) iedere zondag over zzp'ers. Klik [hier](#) voor een overzicht en [hier](#) voor een abonnement.

[Meer van de auteurs van TPO Magazine](#)